

OPŠTINA NIKŠIĆ

***JU Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe
sa invaliditetom Nikšić***

Broj: 84/24

Nikšić, 05.03.2024.

IZVJEŠTAJ O RADU

**JAVNE USTANOVE DNEVNI CENTAR ZA DJECU SA SMETNJAMA U RAZVOJU
I OSOBE SA INVALIDITETOM NIKŠIĆ
ZA 2023. GODINU**

Nikšić, februar 2024. godine

Na osnovu člana 33 stav 1 alineja 12 Statuta JU Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom Nikšić, na koji je Skupština opštine Nikšić dala saglasnost rješenjem broj: 01-030-188 od 21.07.2017. god. i odlukom broj: 01-030-360 od 20.12.2017. god, direktor JU Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom Nikšić, dana, 05.03.2024. godine, Upravnom odboru podnosi

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2023. GODINU

UVOD

Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom Nikšić počeo je sa radom 2010. godine. U skladu sa Statutom, osnovne aktivnosti ustanove su usmjerene na:

1. Obezbjeđivanje dnevnog boravka djece sa smetnjama u razvoju i osoba sa invaliditetom;
2. Pružanje osmočasovne podrške;
3. Socijalizaciju;
4. Rehabilitaciju - elementarni fizikalni tretman;
5. Društvenu i profesionalnu aktivaciju djece sa smetnjama u razvoju i osoba sa invaliditetom;
6. Podršku u učenju;
7. Razvoj komunikacionih i drugih vještina potrebnih za svakodnevni život u zajednici;
8. Edukaciju roditelja/ staratelja za samopomoć i podršku djeci sa smetnjama u razvoju i osobama sa invaliditetom;
9. Razvoj vještina samozaštite i pomoći;
10. Relaksaciju i rekreaciju (radna okupacija i okupacija sportom);
11. Najmanje jedan obrok dnevno;
12. Prevoz za djecu sa smetnjama u razvoju;
13. Prevoz za osobe sa invaliditetom shodno mogućnostima.

Aktivnosti u Dnevnom centru su usmjerene na razvoj praktičnih vještina za svakodnevni život, koje u najvećoj mjeri omogućavaju samostalnost, razvoj i održavanje socijalnih, kognitivnih i fizičkih funkcija za korisnike. Stalno podizanje kvaliteta usluga temeljni je princip rada Dnevnog centra.

Boravak u Dnevnom centru odobrava Centar za socijalni rad za opštine Nikšić, Šavnik i Plužine. U Dnevnom centru, zaključno sa 31.12.2023. godine, korisničko pravo ima 50 korisnika.

RAD ORGANA DNEVNOG CENTRA U 2023. GODINI

Organi Dnevnog centra su Upravni odbor i direktor.

Upravni odbor

U 2023. godini Upravni odbor Dnevnog centra je radio u sledećem sastavu:

1. Kristina Vasiljević, predsednica
2. Marija Nenezić, član
3. Aleksandar Guzina, član

Sjednice Upravnog odbora

Upravni odbor je u 2023. godini, u okviru svojih nadležnosti, održao tri sjednice:

1. Na sjednici održanoj 28.02.2023. godine donio je:

- Odluku o usvajanju Izveštaja o radu i finansijskom poslovanju JU Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom Nikšić za 2022. godinu
- Odluku o izmjeni odluke o utvrđivanju koeficijenata za zadrade zaposlenih u JU Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom Nikšić.

2. Na sjednici 05.12.2023. godine, donio je:

- Odluku o usvajanju Programa rada i finansijskog plana JU Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom Nikšić za 2024. godinu

Direktor

Direktor je, u skladu sa statutarnim ovlašćenjima i obavezama, obavljao svoje dužnosti, zastupao i predstavljao rad Dnevnog centra i starao se o zakonitosti rada istog. Posebna pažnja je posvećena saradnji sa porodicama korisnika, u nastojanju da ustanova utiče na podizanje kvaliteta njihovog života korisnika, na samo u vremenu kada koriste njene usluge, već i kada su van ustanove. Aktivnim učešćem stručnog kadra i direktora ustanove u rješavanju problema koji nijesu dio usluge ustanove, značajno se uticale na poboljšanje kvaliteta života korisnika i njihovih porodica. Vidljivost aktivnosti ustanove, kao poseban faktor poboljšanja odnosa društvene

zajednice prema, ne samo korisnicima usluga, već i prema osobama sa invaliditetom uopšte, promovisana je i u izvještajnoj godini, kroz nastupe na lokalnim i regionalnim medijima.

REALIZACIJA PROGRAMSKIH AKTIVNOSTI U 2023. GODINI

Kvalitet usluga Dnevnog centra je i prethodne godine bio u fokusu aktivnosti koje su realizovane. Osnovne aktivnosti, koje predstavljaju konstantu u pružanju usluga ustanove su realizovane kao i svake godine. To su:

- dnevni boravak;
- obezbjeđenje higijenskih uslova boravka u prostorijama Dnevnog centra na najvišem nivou,
- obezbjeđenje obroka u skladu sa HACCP sertifikovanim sistemom - dva obroka za djecu sa smetnjama u razvoju i najmanje jedan obrok za osobe sa invaliditetom - OSI;
- obezbjeđenje prevoza djece sa smetnjama u razvoju i OSI prema mogućnostima u skladu sa Pravilnikom o organizovanom prevozu;
- organizacija stručnog, grupnog i individualnog rada stručnih lica sa korisnicima, u skladu sa preporukama Komisije za usmjeravanje i Centra za socijalni rad i programima usvojenim od strane stručnih lica Dnevnog centra;
- fizioterapeutski tretman naših korisnika (elementarna rehabilitacija i relaksacija);
- organizacija događaja koji podstiču interakciju sa sredinom u kojoj žive naši korisnici;
- implementacija inovativnih programa za rad sa korisnicima iz autističnog spektra;
- radna-okupacija, okupacija sportom na principima Specijalne olimpijade i art okupacija;
- senzorna integracija kao terapijski tretman naših korisnika;

Rad Dnevnog centra su pratile i aktivnosti koje su dio normativnih obaveza u skladu sa Pravilnikom o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluga podrške za život u zajednici, u vidu vođenja evidencije o korisnicima i događajima, izrade individualnih planova i ostalih analitičkih dokumenata neophodnih za rad sa korisnicima usluga. U cilju stvaranja optimalnih uslova boravka u Dnevnom centru nastavilo se sa praksom da, osim radnika, korisnici usluga vrše sanitarne preglede dva puta godišnje.

Interakcija između stručnog tima Dnevnog centra i porodica korisnika je postala značajan segment u radu naše ustanove. Značaj informacija o stanju u porodicama koje implicira promjene u ponašanju korisnika, rezultirao je praksom kontinuiranih sastanaka sa roditeljima. Na ovaj način se kvalitetnije prati stanje korisnika, analiziraju razlozi za eventualne promjene u ponašanju i definišu načini za rješavanje problema.

U ovaj proces se, po potrebi, uključuju i voditelji slučaja iz Centra za socijalni rad, kako bi se pronašli najefikasniji načini za rješavanje problema.

PROJEKTI

Početak godine, krenula je realizacija projekta "Granice koje spajaju", sufinansirana od strane IPA fondova. Ovaj projekat, koji se realizuje zajedno sa NVO IMPULS iz Nikšića i DEČIJE SRCE iz Beograda, ima poseban značaj na poboljšanje uslova rada u Dnevnom centru i podizanje kvaliteta života osoba sa invaliditetom iz naše opštine, kao i opština Plužine i Šavnik. U sklopu projekta, osobe sa invaliditetom iz ovih opština su dobile priliku da poboljšaju kvalitet uključenosti u društvenu zajednicu, kroz edukacije koje će proširiti mogućnosti na tržištu rada. Osim toga, naša ustanova je dobila novo kombi vozilo.

Zajedno sa lokalnim partnerima, Opštinom Nikšić, RTV Nikšić i Srednjom stručnom školom, započeli smo realizaciju projekta "Program izvrsnosti zapošljavanja", kojeg sufinansiraju Evropska unija i Ministarstvo finansija Crne Gore. U sklopu ovog projekta, u našoj ustanovi će biti angažovane dvije osobe na period od deset mjeseci, koje će biti obučene za implementaciju radne okupacije, na vrijednoj opremi koja je nabavljena u okviru programa.

Nastavljeno je tradicionalno učešće na konkursima koje raspisuje Zavod za zapošljavanje Crne Gore. Izradom projekata i apliciranjem na ovim konkursima, ustanova je podigla kvalitet usluga kroz angažman 10 lica, koja su kroz obuke stekla znanja za rad sa osobama sa invaliditetom.

Saradnja sa NVO MOZAIK iz Nikšića i Centrom "Vladimir Nazor" iz Sarajeva, rezultirala je saradnjom i izradom koncept note projekta "Teatar" kojom smo aplicirali za raspodjelu sredstava iz IPA fondova prekogranične saradnje. U toku je evaluacija koncept nota. Očekujemo pozitivan odgovor. Potencijalna realizacija ovog zahtjevnog projekta bi dala poseban doprinos shvatanju pristupačnosti turističkim objektima u Crnoj Gori kao turističkoj destinaciji, sa jedne strane, kao i mogućnostima osoba sa invaliditetom u oblasti scenskog nastupa, sa druge strane.

Iskustveno – edukativne grupe podrške na kojima se razmjenjuju iskustva, a koje je koncipirao psiholog iz Dnevnog centra predstavljaju jedan od iskoraka naše ustanove na polju sveobuhvatnog pristupa problemima korisnika. Koncept kompleksnog pristupu korisnicima, kroz pristup njihovim porodicama, omogućava efikasnije rješavanje problema sa kojim se ovi akteri susreću. Ove grupe su, od početnog ograničenog broja, sve masovnije.

EDUKACIJE

Kontinuirana edukacija zaposlenih u Dnevnom centru, osnovni je preduslov za održanje i poboljšanje kvaliteta usluge u našoj ustanovi. U 2023. godini, stručni radnici Dnevnog centra su realizovali veliki broj edukativnih programa, akreditovanih od

strane Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu Crne Gore, i na taj način, osim profesionalnih, stekli i normativne uslove za produženje licenci za rad u socijalnoj i dječjoj zaštiti.

Uz finansijsku podršku lokalne samouprave, stručni tim ustanove je i ove godine učestvovao na Danima defektologa, regionalnom kongresu, na kojem se razmjenjuju znanja i iskustva iz naše djelatnosti. Po prvi put, stručni tim Dnevnog centra je nastupio sa stručnim radom, "Socijalni model rada u Dnevnom centru".

Uz finansijsku pomoć danske fondacije Margit Nilsen, dogovorena je edukacija iz ABA metode, pod vođstvom eksperta Ree Vuksan za sredinu januara 2024. godine. Ovo je početak veoma značajne saradnje, koja treba da osnaži naše kadrove za rad sa osobama iz autističnog spektra. Iako je u pitanju 2024. godina, napomenućemo da je edukacija realizovana prije završetka izrade ovoga izvještaja, zbog značaja strategije stvaranja kadrovskih i prostornih uslova za rad sa osobama iz autističnog spektra. Edukaciju smo organizovali ne samo za zaposlene u Dnevnom centru, već i za ostale zainteresovane subjekte, kao što su članovi porodica osoba sa autističnim spektrom i stručna lica koja nijesu angažovana u ustanovi. O pomenutoj strategiji će biti više riječi u nastavku izvještaja.

SPORT

Okupacija sportom i učešće u radu Sportskog kluba "Specijalna Olimpijada Nikšić" čini jedinstvenim nikšićki Dnevni centar u okviru mreže dnevnih centara u Crnoj Gori. Konceptu Specijalne Olimpijade u segmentu okupacije sportom u radu Dnevnog centra ima značajan pozitivan uticaj na psihofizičko stanje naših korisnika. U sklopu ovog koncepta, naši korisnici koriste sale i Olimpijski bazen Sportskog centra Nikšić. U prethodnoj godini, u organizaciji kluba "Specijalna olimpijada" Nikšić, kojeg su osnovali zaposleni u Dnevnom centru, u saradnji sa Specijalnom Olimpijadom Crne Gore, održane su nacionalne igre Specijalne Olimpijade, sva državna takmičenja u atletici i državno takmičenje u fudbalu. Organizacija lokalnih i državnih takmičenja imaju pozitivne efekte na korisnike kako na planu fizičkog i psihičkog stanja, tako i na planu inkluzije naših korisnika. Dobar rad na ovom polju, rezultirao je učešćem naših takmičara na svjetskom takmičenju Specijalne Olimpijade u Berlinu.

OSTALE AKTIVNOSTI

Dnevni centar poklanja posebnu pažnju aktivnostima koje nijesu definisane osnivačkim aktima ustanove, a imaju direktan uticaj na kvalitet života kako korisnika i njihovih porodica, tako i, indirektno, na ostale osobe sa invaliditetom. Povećanje stepena inkluzije lica sa invaliditetom u društvene tokove, smatramo najvećim dometom na polju kvaliteta njihovog života. Iz godine u godinu, trudimo se da oranzujemo ili da učestvujemo na što više događaja koji imaju ovakav karakter.

Tradicionalna manifestacija "Naš plavi dan", koja predstavlja podršku osobama iz autističnog spektra, ove godine je, u organizaciji ustanove, održana na stadionu FK "Čelik". Raduje nas činjenica da je na manifestaciji učestvovao veliki broj ljudi iz društvenog i političkog života lokalne zajednice, što ukazuje na kontinuiran rast interesovanja društvene zajednice za položaj osoba sa invaliditetom. U sklopu obilježavanja Svjetskog dana osoba sa autizmom, dio naših korisnika, zajedno sa

stručnim licima, učestvovalo je sa tačkom "Hero" na minifestaciji "Pričam ti priču". Izvođenje popularne muzičke numere na engleskom jeziku, nagrađeno je ovacijama na Trgu slobode u Podgorici.

U okviru obilježavanja Svjetskog dana osoba sa autizmom, naša ustanova je organizovala i panel diskusiju "Živjeti sa autizmom". Tom prilikom su prezentirani različiti uglovi u pristupu ovom problemu, od strane stručnjaka, roditelja i lokalne uprave. Ova panel diskusija je bila jedna od pripremnih aktivnosti na polju strateškog definisanja koncepta odgovora naše lokalne zajednice na trendove iz oblasti autizma, mapiranjem potreba i mogućnosti na lokalnom nivou.

Osmi mart, međunarodni dan žena, obilježili smo, između ostalog, akcijom izrade i uručenja poklona, od strane naših korisnika i stručnih lica, socijalno ugroženim ženama geronto statusa.

Međunarodni dan osoba sa Daunovim sindromom, obilježili smo kulturno umjetničkim programom i izložbom radova "Sunčani grad", na sceni 213, uz učešće velikog broja korisnika usluga naše ustanove.

U sklopu Međunarodnog dana osoba sa invaliditetom izveli smo kulturno umjetnički program "Otvori mi prozore" i na taj način, društvenoj zajednici i nama samima, pokazali kako se pomjeraju granice spoznaje mogućnosti naših korisnika, kao i zaposlenih u Dnevnom centru. Ovakve manifestacije i njihova vidljivost na poseban način utiču na poboljšanje uključenosti osoba sa invaliditetom u društvene tokove.

Senzibilitet lokalne samouprave za položaj naših korisnika i njihovih porodica i ove godine je rezultiralo realizacijom događaja – ljetovanja na crnogorskom primorju, u dva navrata, kao i jednodnevnim izletom na Vučje. Osim toga, kao i svake godine, u organizaciji Ministarstva rada i socijalnog staranja, naši korisnici, zajedno sa roditeljima, uživali su u sedmodnevnom ljetovanju u Rafailovićima.

Zahvaljući sredstvima donatora, organizovali smo tradicionalni izlet sa ručkom na "Manitovcu", kao i veliki Novogodišnji bal na kojem su učestvovali korisnici, članovi njihovih porodica, zaposleni i donatori.

I u 2023. godini, nastavljen je pozitivan odnos društvenih i privrednih aktera prema Dnevnom centru. Naši korisnici su u prilici da besplatno koriste usluge konjičkog kluba "Budućnost" i nikšićkog kluba "City fitness".

Donatorski turnir političkih stranaka Nikšića, dobija karakter tradicionalnog, jer je i ove godine održan, kao simbol zajedništva političkih aktera lokalne zajednice u odnosu na našu ustanovu.

U prethodnih trinaest godina, koliko postoji Dnevni centar, značajno se mijenjao odnos društvene zajednice prema ustanovi i prema osobama sa invaliditetom u našoj opštini. Takođe, mijenjao se i senzibilitet zaposlenih u ustanovi, iako je rad u njoj oduvijek bio omeđen pravilima struke, statutarnim i zakonskim zahtjevima. Zaposleni u ustanovi su imali potrebu da sa širom društvenom javnošću podijele emocije, promocijom amaterskog filma "Osjećaj", snimljenog mobilnim telefonom. U prepunoj sali Scene 213, osim korisnika, njihovih porodica i zaposlenih, projekciji filma su

prisustvovali akteri društveno političkog i kulturnog života Nikšića, predstavnici ministarstava, predsjednik opštine i predsjednik države.

U nastojanju da izvrši uticaj na podizanje nivoa kvaliteta života osoba sa invaliditetom u opštini Nikšić, dio zaposlenih iz ustanove je osnovao Omladinski klub osoba sa smetnjama u razvoju "Virtus" koji će se fokusirati na integraciju mladih sa invaliditetom i omladine sa tipičnim intelektualnim statusom. Ovo je korak dalje ka potpunoj inkluziji osoba sa invaliditetom, kroz koncept zajedničkog učešća u projektima, radionicama, kulturnim i zabavnim događajima. Klub će koristiti prostornu i kadrovsku logistiku Dnevnog centra.

Već smo u prethodnom dijelu teksta pomenuli ideju o konceptu strateškog pristupa u stvaranju uslova za rad sa osobama sa autističnim spektrom. Prepoznati trendovi u našoj sredini, koji su i, ujedno i globalni trendovi, ukazuju na potrebu iznalaženja rješenja koje će moći servisirati potrebe lokalne sredine na ovom polju. U programu rada za 2024. godinu, odbornici Skupštine opštine Nikšić su upoznati sa planiranim aktivnostima na ovom planu. Naime, Dnevni centar je zbog znanja i iskustva u radu sa osobama sa invaliditetom prepoznat kao jedan od stubova socijalne i dječje zaštite u opštini. Sam problem značajnog uvećanja procenta osoba sa autističnim spektrom u odnosu na ostale vrste poremećaja i pritisak na sticanje korisničkog prava od strane ove populacije, rezultirao je inicijalnom idejom o otvaranju centra za autizam koja je potekla iz naše ustanove, a koja je predložena zainteresovanim stranama. Posebne potrebe osoba iz autističnog spektra u vidu prostorne i kadrovske infrastrukture iziskuju izgradnju posebnog objekta i angažman stručnih lica koji će zadovoljiti ove potrebe. U saradnji sa lokalnom samoupravom i predsjednikom opštine započete su radnje na stvaranju početnih uslova za dobijanjem početnih inputa za aktivnosti na izradi projekta. U prethodnoj godini, započeli smo mapiranje osoba sa autizmom i njihovih porodica, koje nijesu korisnici naših usluga, kako bi smo utvrdili projekciju potreba. Osim toga, ostvareni su značajni kontakti koji su rezultirali početnim edukacijama stručnih lica i članova porodica u širem opsegu.

U cilju informisanja javnosti, aktivnosti u Dnevnom centru redovno se prezentiraju na sajtu www.dnevnicecentar.me, koji je do sada bilježi preko 600.000 posjeta, i FB stranici, na kojoj imamo stalnu interakciju sa javnošću. Takođe, naš rad se prati i preko stalno prisutnih predstavnika štampanih i elektronskih medija na događanjima u Dnevnom centru.

Direktor,

Radovan Dragnić